

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

De machtiging krachtens artikel 214 B. van het Burgerlijk Wetboek in het belang van het huishouden verleend.

De wetgever voert, vooral in den jongsten tijd, wel eens regelingen in, of bouwt op grondbeginselen, die hij juridische onvoldoende omschrijft.

De nadeeligen gevolgen hiervan worden tastbaar, zelfs voor degenen die het niet willen zien omdat zij zich blind staren op de lofwaaardige doeleinden die hierbij nagestreefd worden.

Dit dreigde reeds meermaals in rechtsleer en rechtspraak aanleiding te geven tot den onontwarbaren warboel die velen er a priori van verwachtten.

Gelukkig kon zulks, tot nog toe, in ruime mate verholpen worden. Onze magistratuur en hare helpers hebben nog voldoende scholing uit vroegeren leertijd, en nog voldoende zin voor constructie en evenwicht, om wankelende stelsels in de hechte omlijsting van bestaande vormen en begrippen te dwingen.

De wet van 20 Juli 1932, waarover wij het hier meer bepaaldelijk zullen hebben, heeft destijds dergelijke bewerking moeten ondergaan, om onder onze gevestigde rechtsbegrippen niet al te veel verwarring te stichten. Rechtsleer en rechtspraak hebben betrekkelijk vlug, wel geen aesthetische maar toch een geruststellende eenheid verworven; twijfelaars en achterblijvers van het eerste uur kwamen nadien bijdraaien en achterhalen.

Wij beperken ons hier bij de behandeling van artikel 214b B. W. in zake machtiging van een der echtgenooten om, in het belang van het

huishouden, zekere inkomsten van zijn nalatigen mede-echtgenoot te innen; maatregel waarop onze aandacht meer speciaal gevestigd werd omdat er, bij uitzondering, nog altijd diametraal tegengestelde opvattingen aange troffen worden nopens den aard en de gevolgen van het vonnis ingevolge dit artikel ge wezen.

In de practijk vergenoegt men er zich door gaans mee, vast stellen dat deze machtiging, in normale omstandigheden althans, nagenoeg hetzelfde uitwerksel heeft als de uitvoering eener gewone veroordeeling van den nalatigen echtgenoot tot het uitkeeren van onderhoudsgeld aan den anderen.

In uitzonderlijke gevallen echter, en die zijn talrijk, ondervindt men onmiddellijk dat het noodzakelijk is er minder oppervlakkige begrippen op na te houden, indien men de keuze van den in te slagen weg op doelmatige wijze wenscht te doen.

« HET HUISHOUDEN », EEN GRONDBEGRIIP DEZER NIEUWE REGELING.

Meerdere kenmerken en gevolgen van de machtiging door den rechter te verleen, kunnen toegelicht worden door acht te slaan op dit centraal berip van de hierbij passende rede neeringen.

De wetgever is vertrokken van het principe van de verplichte bijdrage door de echtgenooten in de behoeften van het huishouden; een

geheel ander beginsel dan de eenvoudige verplichting tusschen de echtgenooten tot het zich onderling verstrekken van persoonlijk onderhoud.

De behoeften van het huishouden kunnen eenerzijds veel uitgebreider zijn dan de samenstelling van de persoonlijke behoeften van elk zijner leden; en anderzijds kan het onderhoud van een persoon grootere uitgaven veronderstellen buiten dan in de huishouding.

De verplichting tot persoonlijk onderhoud tusschen echtgenooten, onderscheidt zich niet van degene die onder bloed- en aanverwanten bestaat; ze heeft samen met deze laatste, in het Burgerlijk Wetboek, altijd het voorwerp uitgemaakt van een regeling, die op dit oogenblik onaangetast blijft voorbestaan. De gewone weg om veroordeeling te vorderen van hem die deze wettelijke verplichting niet nakomt, en om dergelijk vonnis ten uitvoer te leggen, blijft dus open.

Gezien de mogelijkheid om daartoe de kosteloze rechtspleging te bekomen, en gezien de bijzondere snelle rechtspleging daartoe in de vredegerichten voorzien, en gezien voorts de mogelijkheid om zijn toevlucht te nemen tot het kortgeding, zou het een slecht verantwoord maatregel geweest zijn, indien de wetgever de nieuwe regeling gesteund had op volstrekt dezelfde begippen, en ingevoerd had met volstrekt hetzelfde doel als de reeds bestaande en nog voortbestaande regeling.

Zonder voldoende nuttigheidsreden daartoe, zou het scheppen van dergelijk nieuw stelsel, eenvoudig verdere overlading geweest zijn van ons reeds ingewikkeld wettenstel.

Het nieuw begrip waarop in dit geval niet genoeg nadruk kan gelegd worden, is het «huishouden».

Het ware overdreven te beweren dat het hier een eigenlijk nieuw begrip in ons recht zou gelden; het is alleen nieuw op deze plaats.

Onnoodig verschillende andere plaatsen aan te halen waarop de wetgever dit begrip reeds in bijzondere regelingen opgenomen heeft. Terloops weze enkel verwezen naar de wetgeving op de Spaar- en Lijfrentkas, waarvan artikel 23bis bepaalt dat de gehuwde vrouw, die een persoonlijk spaarboekje bezit, het recht heeft, zonder bijstand doch behoudens verzet van haar man, tot een maandelijksch bedrag van 500 fr. de op dit boekje ingeschreven sommen terug te nemen, en over die sommen te beschikken

voor de behoeften van de huishouding. Dààr, evenmin als op andere plaatsen, heeft de wetgever het begrip «huishouden» precies omschreven.

Van meer belang is het daarom, in aansluiting met de hier te behandelen machtiging door den rechter, het begrip «huishouden» te belichten door het rechtsverkeer van iederen dag, waarin het een rol speelt bij de bepaling van de uitgebreidheid van het huishoudelijk mandaat van de gehuwde vrouw.

De strenge toepassing van het beginsel dat de gehuwde vrouw onbekwaam is, zou het waarnemen van de huishouding tot potsierlijke toestanden laten aanleiding geven. Het is onmogelijk dat de man, ter gelegenheid van de minste rechtshandeling, zelf zou moeten optreden of telkens zijn vrouw uitdrukkelijk zou moeten machtigen.

Ook daar waar scheiding van goederen bestaat met uitsluiting van elke gemeenschap, zou het bijzonder hinderlijk zijn, indien elk der echtgenooten afzonderlijk zou moeten optreden, ofwel beiden samen, ofwel de één met uitdrukkelijk mandaat van den anderen, enz.

Het wordt dus terecht, en geheel in overeenstemming met de normale werkelijkheid, verondersteld dat elk der echtgenooten den andere vertegenwoordigt ten aanzien van de handelingen die de huishouding betreffen.

Voor zooveel de gehuwde vrouw zelf onbekwaam zou zijn, wordt ze geacht haar man te vertegenwoordigen. De rechtsgrond dezer vertegenwoordiging kan niets anders zijn dan een stilzwijgende machtiging uit overeenkomst, vermits ze op geen enkelen wettekst kan steunen. (Rép. prat. dr. b., o.w. «Mariage», nr. 129 en 130), die bijgevolg op elk oogenblik zonder tusschenkomst van den rechter verleend of ingetrokken kan worden.

Sedert het bestaan van de bepaling van artikel 214b, kan de rechter, in geval van wettig huwelijk, den een of den anderen van de echtgenooten, bij uitsluiting van zijn mede-echtgenoot, uitdrukkelijk en speciaal machtigen, en deze machtiging wijzigen of intrekken.

HET FEITELIJK EN HET WETTELIJK BESTAAN VAN EEN HUISHOUDEN.

Het huishouden is dus geen duidelijk omschreven massa, te vergelijken bij de gemeenschap die bestaat in zekere huwelijksstelsels; en bij gebrek aan eenige wetsbepaling, is het

natuurlijk uitgesloten dat het huishouden rechtspersoonlijkheid zou bezitten.

Het is het dagelijksch leven dat moet uitmaken, welke veranderlijke reeks rechten en verplichtingen, wettelijke of contractueele, op elk oogenblik tot een feitelijk samenhangend geheel verbonden worden om den kern uit te maken, die bij ieder min of meer bestendig samenwonen van man en vrouw verondersteld wordt.

Voor de toepassing van artikel 214b is het bestaan van het huishouden echter geen louter feitelijke of contractueele kwestie meer.

Indien men streng blijft redeneeren moet men er noodzakelijk toe besluiten dat de echtgenooten er slechts beroep kunnen op doen wanneer er wettelijk gesproken een huishouden verondersteld wordt.

In tegenstelling met het feitelijk huishouden, en het daarbij denkbaar huishoudelijk mandaat, die op den wil kunnen gevestigd zijn van personen die zelfs onwettig samenwonen, is het huishouden, in welks voordeel de bewuste machtiging ingesteld werd, een wettelijk veronderstelde kern van rechten en verplichtingen, die het natuurlijk gevolg is van het samenwonen van wettig gehuwden en van hunne gebeurlijke afstammelingen.

Ook daar waar het huwelijksvermogenstelsel, elke gemeenschap van goederen zou uitgeschakeld hebben, blijft toch, midden van die overeengekomen scheiding, de natuurlijke en in rechte erkende kern van vereeniging, het huishouden, bestaan.

Niets is natuurlijker dan dat het huishoudelijk mandaat (Rép. prat. dr. b., o.w. «Mariage», nr. 128) zoowel als de wettelijke machtiging aangenomen werden zelfs wanneer de echtgenooten gescheiden zijn van goederen. Het zou ook logisch zijn, zelfs buiten elk wettig huwelijk om, een op den wil van partijen gegrond feitelijk huishouden, en bijgevolg ook huishoudelijk mandaat te erkennen in geval van concubinaat (Rép. prat. dr. b., o.w. «Mariage», nr. 130 in fine). Daar in dit laatste geval echter alle betrekkingen tusschen man en vrouw uitsluitend bepaald worden door feiten en wilsdaden, dient aangenomen te worden dat het feitelijk huishouden geen bestanddeelen bevat, en bijgevolg de bescherming niet kan inroepen, die het noodzakelijk gevolg zijn en uitsluitend voorkomen in de bepalingen omtrent het wettig huwelijk.

Anderzijds zal, bij wettig huwelijk, het louter

feit en de wil om, tegen de wettelijke veronderstelling in, den kern dien wij het huishouden noemen, uiteen te rukken en gescheiden te leven, op zich zelf onvoldoende zijn om de wettelijke bescherming ervan haar kracht te doen verliezen.

DE BEHOEFTE VAN HET HUISHOUDEN EN NIET HET RECHT OP PERSOONLIJK ONDERHOUD.

Als algemeen beginsel stelt de wetgever voorop, dat elke echtgenoot bijdraagt in de behoeften van het huishouden volgens zijn vermogen en zijn staat (artikel 214b, eerste lid).

Dit doet natuurlijk geen afbreuk aan de mogelijke speciale regeling ingevolge de artikelen 1537 en 1575 B. W., die blijven gelden wanneer de echtgenooten het stelsel verkozen hebben van scheiding van goederen of het bruidschattelijk beheer (Parl. Hand., Senaat, 1 Februari 1927, blz. 156, verklaring van Minister Hymans).

Tot de lasten van het huishouden behoort voornamelijk het persoonlijk onderhoud van de echtgenooten en van de kinderen. Het zou echter verkeerd zijn, de lasten van het huishouden eenvoudig en restloos te vereenzelvigen met de onderlinge onderhoudsverplichtingen voorzien bij de artikelen 203 tot 211 en 212 B. W.

De lasten van het huishouden omvatten veel meer dan dit persoonlijk onderhoud, waaraan immers moet toegevoegd worden alles wat het feitelijk bestaan van een bepaalden huiskring, in normale omstandigheden, aan noodwendigheden ondervindt (vergelijk Parl. Hand., Senaat, 1 Februari 1927, blz. 155).

Het is o.i. overdreven, te beweren dat de vrederechter, wanneer de echtgenooten in feite gescheiden leven, de lasten van het huishouden mag vereenzelvigen met de persoonlijke behoeften zijner leden, en, bij wijze van bewaren maatregel, de machtiging moet verleenen aan den behoeftigen verzoeker, zonder er zich over te bekommeren aan welken kant het ongelijk te vinden is. (Rép. prat. dr. b., o.w. «Mariage», nr. 137 met verwijzing naar Vredege-recht Tienen, 5 Februari 1935, P.P. 1935, nr. 129.)

Wanneer de echtgenooten in feite gescheiden leven, en de machtiging wordt hem gevraagd, dan zal de vrederechter wel moeten onderzoeken of de verzoeker andere lasten van het huishouden te dragen heeft, ofwel of zijn persoon-

lijk onderhoud te recht een last blijft van het huishouden dat hij verlaten heeft.

Een onderzoek naar de oorzaak en de schuld van het uiteenrukken van het huishouden is geboden, vermits de vrederechter het verzoek ipso facto niet moet inwilligen, doch integendeel zijn tusschenkomst moet weigeren indien die er enkel zou toe strekken, in tegenstrijd met de algemeene principes, het feitelijk gescheiden leven van gehuwde personen te vergemakkelijken, te organiseeren en te helpen bestendigen. (De Page, Dr. civ., I, blz. 626; Brussel Ber., 2 Maart 1935, P. P. 1936, nr. 62; Vred. Namen, 26 October 1934, J. J. d. P. 1935, blz. 75; Vred. Tienen, 2 Juli 1934, J. J. d. P. 1935, blz. 79; Vred. Elsené, 17 December 1932, P. P. 1933, nr. 83; Vred. Ukkel, 28 December 1935, P. P. 1936, nr. 238 + nota.)

De aard der machtiging, hare voorloopigheid en veronderstelde dringendheid, vereischen het, onzes inziens, dat de rechter zich bij bovengemeld onderzoek zou beperken tot de uiteenzettingen van beide echtgenooten en het onmiddellijk voorhanden bewijsmateriaal op het oogenblik dat partijen, op verwittiging van den griffier, vóór hem verschijnen.

De tekst van artikel 214 zelf, waarbij deze spoedproceduur in haar geheel geregeld wordt, zonder verwijzing naar andere teksten, bevat niet de minste aanduiding aangaande mogelijke aanvulling dezer rechtspleging. En namelijk niet dat zij zou kunnen vertraagd worden door het bevelen van grondige onderzoeksmaatregelen zooals een getuigenverhoor b.v. Dergelijke maatregelen zullen desnoods kunnen bevolen worden, indien door de gewone proceduur opgekomen wordt tegen de erkenning van den titel ingevolge denwelken machtiging verleend werd. Deze machtiging is immers geen louter bewarende maatregel, maar wel, zooals wij verder zullen doen uitschijnen, een maatregel van uitvoering. Er dient dus wèl onderzocht te worden of de verzoeker ergens een titel vindt, hetzij in de wet zelf, hetzij in een andere gerechtelijke beslissing dan het vonnis van machtiging zelf.

DE MACHTIGING IS GEEN VEROORDEELING, ZE VERSTREKT GEEN TITEL.

De bewoordingen zelf van de wet sluiten elk begrip van veroordeeling tot onderhoudsverstreking bepaald uit; dat werd door den wetgever bewust gewild, leeren ons de besprekin-

gen in de wetgevende vergaderingen; eindelijk hebben rechtsleer en rechtspraak den tekst zóó begrepen en toegepast.

De wetgever benoemt het gevolg van het vonnis, niet anders dan het verleen van machtiging om welbepaalde inkomsten, tot een te bepalen bedrag, in ontvangst te nemen «onverminderd de rechten van derden».

De andere benamingen tijdens de voorbereiding van de wet aan deze machtiging gegeven, hebben ongelukkiglijk de begrippen verduisterd in plaats van opgeklaard.

Het gebruik van het woord «delegatio» b.v. is o.i. minder gelukkig, omdat het hier niets anders zou mogen beteekenen dan «lastgeving» of «opracht», terwijl het, ten minste onrechtstreeks ook zou kunnen laten veronderstellen dat een schuldvernieuwing plaats heeft. Er ontstaat integendeel geen nieuwe verbintenis, schuldenaar en schuldeischer blijven dezelfde, en artikel 214b laat ook geen schuldvordering in het leven roepen van den eenen echtgenoot tegenover den ander. (Voorbereidende werkzaamheden, Pasin. 1932, blz. 405.) Alles beperkt zich tot een eenvoudige stoffelijke verplaatsing van sommen, waarbij de schuldenaar enkel geldig betaalt in handen van hem die van het gerecht den last kreeg om te ontvangen, zonder voor het overige gesubrogeerd te zijn in de rechten van den eigenlijken schuldeischer. (De Page, Dr. civ., I, nr. 706ter; Ber. Brussel, 2 Maart 1935, P. P., nr. 62; Vred. Schaarbeek, 1e kanton, 8 Maart 1933, P. P. 1933, nr. 142, met verwijzing naar Parl. Handelingen, Senaat, zitting 1926-1927, blz. 466.)

Het groote onderscheid tusschen dit gerechtelijk en het gewoon mandaat is wel, dat de machtiging terzelfdertijd voor den eigenlijken schuldeischer, gedwongen mandataris, de onbekwaamheid om te ontvangen meesleept. (Taeymans, Rev. prat. not., 1932, 662. J. Van Houtte, Rev. prat. not. 1933, 723.)

Wanneer na de kennisgeving van het mandaat, de schuldenaar nog aan den eigenlijken schuldeischer betaalt, dan heeft hij aan een onbekwame betaald, en zal een tweede maal tot betaling kunnen gedwongen worden door den gemachtigten echtgenoot, desnoods met toevoeging van schadevergoeding.

Daartoe zal de gemachtigde echtgenoot echter zijn toevlucht moeten nemen tot het gemeen recht, zonder dat er mogelijkheid bestaat het vonnis ingevolge artikel 214b, gewezen tegen

den nalatigen schuldenaar of tegen dengene die ten onrechte ontving, te kunnen uitvoeren. (J. Van Houtte, Rev. prat. not., 1933, blz. 723; Vred. Schaarbeek, 8 Maart 1933, J. t. 207, P. P. 142.)

Dit laatste moet ons geenszins verwonderen vermits het vonnis, dat geen titel vormt om onderhoudsgeld te bekomen, zelf een soort uitvoeringsmaatregel is, die men op zijn beurt niet moet willen uitvoeren door andere uitvoeringsmaatregelen.

ANDERE BELANGRIJKE GEVOLGEN VAN HET PRINCIPE DAT DE UITGESPROKEN MACHTIGING GEEN VEROOORDEELING IS DIE TITEL VERSTREKT.

1) De fiscus mag geen rechten heffen op de sommen waarvoor de machtiging geldt. Dit vonnis doet immers geen verbintenis ontstaan, hetgeen aangenomen wordt. (J. J. d. P., 1936, blz. 254 in verband met J. J. d. P., nrs. 10 en 11 van het jaar 1935.)

2) Dat de nalatige echtgenoot die, niettegenstaande een in kracht van gewijsde gegaan vonnis tot verleening van machtiging, gedurende drie maanden vrijwillig de termijnen niet zou voldaan hebben, of het ontvangen ervan door den gemachtigten echtgenoot zou onmogelijk gemaakt hebben, niet kan veroordeeld worden wegens verlating van familie. Artikel 391bis B. W. vereischt immers een veroordeeling. (Verbr., 24 September 1934, Rev. dr. pén., 1934, blz. 921.)

3) Dat de vrouw die machtiging bekomen heeft, zich niet tot den voorzitter van de rechtbank van eersten aanleg zou kunnen wenden om, ingevolge artikel 67 van de wet van 16 December 1851, toelating te verkrijgen een hypothecaire inschrijving op de goederen van den man te nemen. Hetgeen zij wel zou kunnen doen indien het een schuldvordering gold die ze tegen haar man kon invoeren; dus ook b.v. voor een gewone uitkeering tot onderhoud (zelfs na scheiding van tafel en bed, betoogt Prof. Van Bauwel, R. Wbl., 15 Juli 1934, kol. 849 en vlg.)

DE MACHTIGING «UITVOERINGSMAATREGEL» VAN EEN ANDEREN TITEL.

Indien het vonnis tot het verleenen van machtiging zelf geen titel uitmaakt tot het bekomen van uitkeeringen tot bestrijding van de kosten der huishouding, dan moet de titel daartoe ergens anders gevonden worden.

Wanneer de echtgenooten nog samenwonen, ofwel wanneer zij slechts in feite gescheiden leven en wettelijk verondersteld worden samen te wonen, dan is die titel niet elders te vinden dan in de wet.

Er bestaat dan een huishouden, althans in de veronderstelling van de wet, en artikel 214, eerste lid, gebiedt aan beide echtgenooten, ieder volgens zijn vermogen en zijn staat, in de behoeften daarvan bij te dragen. De voorziene procedure van machtiging is als het ware de ten uitvoerlegging van den wettelijken tekst zelf.

Zoolang de huwelijksband niet aangetast wordt, moet men dus aannemen dat de titel gelegen is in de gewone wetteksten, waarbij het gemeen recht de bestanddeelen eener normale bestaande huishouding regelt.

Ten onrechte eischte bijgevolg de heer vrede-rechter van Antwerpen destijds (25 October 1932, R. Wbl., 1932, kol. 33) een anderen titel dan de wet omdat de echtgenooten in feite gescheiden leefden. (J. Van Houtte, Rev. prat. not., 1933, 725).

Quid nu? in de gevallen waarin die wetteksten niet meer onvoorwaardelijk gelden, en de verplichtingen die ze regelen bij andere teksten afhankelijk gesteld worden van zekere rechtspleging, of zelfs uitgeschakeld worden?

De voorbereidende werkzaamheden der wet van 20 Juli 1932, vertoonen sporen van bedoelingen om zelfs dan nog aan te nemen dat artikel 214 b van toepassing zou blijven; dus zelfs wanneer de echtgenooten een geding tot scheiding van tafel en bed of tot echtscheiding voeren, ja zelfs na uitgesproken echtscheiding. (Senaat, verslag van de commissie, zittijd 1926, Parl. Bescheiden, nr. 101, blz. 15). De Page (Dr. civ., I, blz. 626 en 627) laat terecht opmerken, dat de tamelijk verwarde besprekingen gedurende dezen wetgevenden arbeid, niet kunnen opwegen tegen den tekst zelf. Het geldt hier toch een titel tusschen «echtgenooten» en behoeften van een «huishouden», begrippen die niet meer te pas komen na scheiding uit den echtg, en die enkel onder gewijzigde voorwaarden bestaan gedurende een geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, en na de voltrokken scheiding van tafel en bed.

In deze laatste drie gevallen gelden de normale wetsbepalingen niet meer onvoorwaardelijk, en wordt speciale rechtspleging voorzien om de betrekkingen tusschen echtgenooten te

regelen. Rechterlijke beslissingen zijn alsdan noodig om de gewijzigde betrekkingen van titels te voorzien.

Het vonnis ingevolge artikel 214b. gewezen, schept, zooals reeds bemerkt, geen titel. Waar het vroeger gesteund was op de normale wettelijke verhoudingen, zal het eveneens zijn kracht verliezen samen met de wettelijke regeling waarop het gesteund was. Ten onrechte werd zulks wel eens over het hoofd gezien door vrederechten, die machtiging verleenden op gevaar af dat die strijdig zou zijn met het geheel van maatregelen, waarvan het treffen, op dat oogenblik, aan een bepaalden rechter was opgedragen. (Vred. Antwerpen, 13 April 1933, J. T., 415, P. P., 274; Vred. Schaarbeek, 22 Maart 1933, J. T., 416, P. P., 272; dit laatste werd trouwens hervormd door Rechtb. Brussel, 14 Juli 1933, J. T. 1934, 631, P. P. 1934, 429.)

Men moet integendeel besluiten dat onder die uitzonderlijke omstandigheden, een gebeurlijk bestaand recht om ingevolge artikel 214b inkomsten te ontvangen, tijdelijk verlamd zal zijn, totdat een nieuwe titel langs den wettelijk voorgeschreven weg zal ontstaan zijn. Die nieuwe titel zal een beslissing zijn van den bevoegden rechter, hetzij de rechtbank van eersten aanleg, hetzij haar voorzitter in kortgeding. De machtiging, die vroeger als het ware een uitvoeringsmaatregel was van den wettelijken tekst als titel, niet noodzakelijk en in de praktijk slechts zelden bekrachtigd door een rechterlijke beslissing, zal voortaan uitsluitend nog een uitvoeringsmaatregel kunnen zijn van de beslissing van den bevoegden rechter. (De Page, Dr. civ., I, nr. 706, blz. 627; G. Ciselet, Loi du 20 juillet 1932, blz. 44 en 47; Wittemans, Wet van 20 Juli 1932, blz. 48 en 49; Taeymans, Rev. prat. not. 1932, 664; J. Van Houtte, Rev. prat. not. 1933, blz. 727; Rb. Brussel, 14 Juli 1933, J. T. 1934, 631, P. P. 1934, 429; Rb. Leuven, 24 December 1934, J. J. d. P. 1935, blz. 137; Rb. Brussel, 29 Mei 1933, J. T. 1933, 415, P. P., 269; Vred. Sint-Jans-Molenbeek, 5 April 1934, J. J. d. P. 1935, blz. 77.)

Het is trouwens aan dit karakter van uitvoeringsmaatregel te wijten, dat men, op het eerste gezicht, geneigd kan zijn aan te nemen dat men ook nog na voldongen echtscheiding, artikel 214b kan inroepen om tot uitvoering over te gaan van de veroordeeling van den schuldingen echtgenoot tot het betalen van het soort

schadevergoedend onderhoudspensioen van artikel 301 B. W.

Het is echter de wet te veel geweld aandoen, na echtscheiding nog gebruik te maken van een procedure die artikel 214b, eerste lid, als grondslag heeft, op een oogenblik dat er geen echtgenooten of huishouden meer bestaan. (De Page, Dr. civ., I, blz. 627; Van Houtte, Rev. prat. not. 1933, blz. 727; G. Ciselet, op. cit., blz. 44; contra : Taeymans, Rev. prat. not. 1932, blz. 664.) Wij zijn zelfs van oordeel, dat men, na scheiding uit den echt, ook wanneer er een veroordeeling bestaat, zijn toevlucht moet nemen tot de gewone middelen om vonnissen uit te voeren, en geen gebruik mag maken van dit bijzonder middel, dat in het belang van het «huishouden» aan een der «echtgenooten» toelaat, in de plaats van anderen zekere inkomsten te ontvangen.

GEBEURLIJKE «AANVULLING» VAN DEN TITEL DOOR DE MACHTIGING, DOCH GEEN WIJZIGING.

Nu het vast staat dat artikel 214b het bestaan van een anderen titel veronderstelt, en dat die niet noodzakelijk het quantum van de bijdrage inhoudt, stelt zich de vraag, in hoe verre de vrederechter vrij blijft bij het bepalen van de som waarvoor machtiging verleend zal worden.

Wanneer de echtgenooten samenleven, of slechts in feite gescheiden wonen, zoodat de wet voldoende titel uitmaakt, dan zal dit bedrag vrijelijk bepaald worden door den rechter die machtiging verleent.

Te bepalen volgens het doel van de wet, naar de veranderlijke maat van de behoeften van het huishouden, en volgens het vermogen en den staat van elken echtgenoot, zal het bedrag onderhevig zijn aan allerlei schommelingen, zooals trouwens ook het bedrag van de uitkeeringen tot persoonlijk onderhoud. Het bedrag waarvoor machtiging verleend wordt, zal dus altijd kunnen gewijzigd worden, zelfs wanneer het vonnis definitief geworden is (artikel 214f).

Zelfs wanneer op het oogenblik van het verzoek andere rechterlijke beslissingen bestaan, die onder deze omstandigheden geen vereischte waren, maar als het ware toevallige tusschenkomsten tot regeling van de normale wettelijke verplichtingen waarvan de vrederechter rechtstreeks de tenuitvoerlegging had kunnen verzekeren, dan zou o.i. de vrederechter niet gebonden zijn door die toevallige tusschenkomst

van een ander gerecht, en zelf machtiging kunnen verleen voor een door hem zelf te bepalen bedrag. (Vergelijk De Page, Dr. civ. b., I, blz. 629.)

In de andere gevallen echter, waarin de machtiging slechts een uitvoeringsmaatregel mag zijn van de beslissing van den bevoegden rechter, dan zal hij, o.i., dezen titel moeten eerbiedigen; en schijnt het alleszins twijfelachtig of de vrederechter, rekening houdend met de veranderde omstandigheden, de beslissing van den rechter, wat het bedrag betreft, zal mogen wijzigen. Wij meenen het niet; doch zijn van oordeel dat de bevoegde rechter, die noodzakelijk titel moest verleen om de machtiging mogelijk te maken, ook zal moeten uitspreken over elke vraag om wijziging.

Het is onnoodig de gevallen van samenloop tusschen de verschillende jurisdicties nog te vermenigvuldigen; het is reeds zeer eigenaardig dat tijdens een geding tot het bekomen van machtiging de voorzitter der rechtbank kan tusschenkomen om in kortgeding onmiddellijk steun toe te kennen (Antwerpen, kortgeding, 25 October 1932, R. Wbl. 1932-1933, kol. 143) buiten elke proceduur tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed om, zoodat bijgevolg onmiddellijk daarop de uitspraak van den vrederechter machtiging zou kunnen verleen voor een ander bedrag dan den voorzitter het deed.

« UITVOERINGSMAATREGEL » DOCH GEEN
« BESLAG ».

De machtiging door den rechter, bekleedt dus in onze wetgeving een zeer bijzondere plaats, en het zal niemand verwonderen dat er eenige betwisting ontstaan is nopens den werkelijken aard ervan.

Dat de rechtspleging voorzien bij artikel 214b B. W. het karakter vertoont van een uitvoeringsmaatregel, wordt in de rechtsleer en rechtspraak niet meer betwist.

Het geldt hier een uitvoering die onder het toezicht van den rechter gebeurt; een uitvoering die rechtstreeks de nakoming verzekert van in de wet geschreven verplichtingen; ofwel van verplichtingen die, hetzij toevallig hetzij noodgedwongen, eerst het voorwerp hebben uitgemaakt van een andere rechterlijke beslissing. (H. De Page, Dr. civ., I, blz. 626 en 629; Vred. Sint-Jans-Molenbeek, 5 April 1934, J. J. d. P. 1935, blz. 77; Reyntens, Comm. de la loi du 20 juillet, P. P. 1933, blz. 541 en 542; Vred. Eghe-

zée, 17 September 1935, J. J. d. P., blz. 345; Rb. Leuven, 24 December 1934, J. J. d. P. 1935, blz. 137.)

De verwantschap met andere uitvoeringsmaatregelen en, wat de uitwerkselen betreft, vooral met het beslag, is een van de hoeksteenen van zekere rechtspraak die zich rond artikel 214b gecristalliseerd heeft.

Men is wel eens zoo ver gegaan de machtiging met den naam «beslag» te bestempelen; hetgeen er dan aanleiding toe gegeven heeft haar als dusdanig te behandelen met alle gevolgen van dien. (Vred. Brussel, 2e kanton, 5 November 1934, P. P. met Nota. Merk wel op dat de verwijzingen van deze nota wel de zienswijze steunen dat de machtiging onder de andere uitvoeringsmaatregelen dient gerangschikt, maar ze naar hare gevolgen, volstrekt niet gelijkstellen met het beslag.)

Men is het vandaag eens geworden, om aan de machtiging een eigen aard toe te kennen, en ze bijgevolg niet te behandelen zooals een beslag.

De beperkingen aangaande de inkomsten die volstrekt niet, of die slechts gedeeltelijk vatbaar zijn voor beslag, zijn er dus niet op toepasselijk. (Vred. Schaarbeek, 8 Maart 1933, J. J. d. P. 1933, blz. 102, P. P. 1933, 142; Vred. Luik, 14 Maart 1933, Jur. Cour d'Appel de Liège, 1933, 120; Vred. Brussel, 3 Juli 1933, J. J. d. P. 1933, blz. 368; Rb. Brussel, 22 Juni 1935, Belg. J. 1935, kol. 363-364 met nota; M. G. Ciselet, Comm. de la loi du 20 juillet 1932, blz. 39; contra : Vred. Brussel, 2e kanton, 5 November 1934 hooger vermeld, dat ten onrechte de machtiging behandelt als een beslag en daarom artikel 63 van de wet op de militaire pensioenen toepast.)

De beperkingen ten opzichte van het beslag voorzien, hebben ten doel, het grootste deel van bepaalde uitkeeringen, ten voordeele van een willekeurig doel niet te laten onttrekken aan hunne natuurlijke bestemming, het dekken van onderhoudskosten. Het zou onlogisch zijn die zelfde beperkingen toe te passen op de machtiging waarbij de andere echtgenoot eenvoudig gaat ontvangen, voor de behoeften van het huishouden, hetgeen de nalatige echtgenoot met datzelfde doel had kunnen en moeten ontvangen.

De gemachtigde echtgenoot kan dus alle inkomsten die normaal het huishouden moeten bereiken, zoo noodig zelfs voor het geheel in

ontvangst nemen, bij uitsluiting van den anderen, die ze aan hunne bestemming zou kunnen onttrekken. (Rechtsleer en rechtspraak, zie hooger; adde: Vred. Antwerpen, 1e kanton, 30 November 1932, R. Wbl. 1932, kol. 626, dat zelfs machtiging verleent om werkloozensteun in ontvangst te nemen.)

Wanneer integendeel de derden, die misschien schuldeischers van den nalatigen echtgenoot zijn, in handen van den anderen echtgenoot die in plaats van zijn mede-echtgenoot, hun schuldenaar, ontvangen heeft, beslag te leggen, dan zullen die derden de oorspronkelijke beperkingen moeten in acht nemen want het geldt nog altijd dezelfde schuld tusschen dezelfde partijen. (Rb. Brussel, 22 Juni 1935, Belg. Jud. 1935, kol. 563-564.)

De wetgever heeft integendeel andere speciale beperkingen voorzien, overeenkomstig aard en doel van den nieuwen maatregel.

Verre van het verleenen van machtiging toe te laten ten aanzien van alle goederen die, volgens het gemeen recht, wel zouden vatbaar zijn voor een gewoon beslag, beperkt de wetgever de mogelijkheid van het verleenen van dit gerechtelijk mandaat, tot het ontvangen van mekaars periodieke inkomsten. Dat zijn de inkomsten die normaal hun weg moeten vinden naar het huishouden. Volgens den tekst van de

wet zijn het: «de inkomsten, de schuldvorderingen en de opbrengsten van hun arbeid». Alle inkomsten werden bedoeld (voorbereidende werkzaamheden, Pasin. Wet van 20 Juli 1932, nrs 50, 91 en 150) en alle schuldvorderingen indien het opbrengsten zijn van den arbeid der echtgenooten; en tevens worden alle andere goederen uitgesloten: dus geen kapitaal mag in ontvangst genomen worden, zelfs niet bij gedeeltelijke uitbetalingen. (De Page, Dr. civ., I, nr. 706ter; J. Van Houtte, Rev. prat. not. 1933, blz. 719; Vred. Elsene, 2 Juli 1935, P. P. 1935, nr. 184; contra: M. Ciselet, Comm. de la loi du 20 juillet 1932, blz. 32; en Vred. Anderlecht, 23 Februari 1933, Pas. 1933, 111-112.)

BESLUIT.

De machtiging ingevolge artikel 214b B. W. aan den onschuldigen echtgenoot in het belang van het huishouden verleend, is geen veroordeeling, betreft ook niet uitsluitend het persoonlijk onderhoud, is niet onderworpen aan de regelen die het beslag beheerschen, maakt nochtans een maatregel van tenuitvoerlegging uit, en wordt verleend bij vonnis dat op zijne beurt niet kan ten uitvoer gelegd worden door andere uitvoeringsmaatregelen.

G. SPANOGHE,
Assistent te Gent.

RECHTSPRAAK

215

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 5 Februari 1938.

Voorzitter: M. De Ridder.

Raadsheeren: MM. Simon en Van der Donckt.

Adv. Gen.: M. Ost.

Pleiters: Mrs Simont en Valvekens.

AUTOBUS. — BEPERKING IN DE TOELATING. — SCHADE AAN ANDERE EXPLOITANTEN. — RECHT VAN DEZE LAATSTEN. — VERJARING.

Wanneer het lastenkohier van een toegelaten autobusdienst voorziet dat geen rijders mogen opstappen of afstappen gedurende een bepaald deel van den rit, begaan de overtreders van dit verbod een daad van niet gemachtigde exploitatie die door de wet strafbaar is gesteld en den overtreder verplicht tot schade-loosstelling der exploitanten die een machtiging bezitten, indien deze door de overtreding schade geleden hebben.

De vordering van deze exploitanten verjaart terzelfder tijd als de strafvordering.

Overwegende dat appellante de betaling eischt van 72.556 fr. als schadevergoeding daartoe stellend, dat zij benadeeld werd doordat geïntimeerden de voorwaarden niet hebben nageleefd onder dewelke aan eerste geïntimeerde de exploitatie van een autobuslijn Contich-Edegem-Oude God naar Antwerpen-Oever werd gegund, nl. de voorwaarden vervat in art. 2 alinea 3 van het bijzonder lastenkohier, vastgesteld door de Bestendige Deputatie der provincie Antwerpen;

Overwegende dat appellante als grieven tegen het aangevallen vonnis stelt:

1° dat de rechtbank het bestaan in de vergunningsakte van een beding ten behoeve van een derde voorbijzag, dientengevolge bij toepassing van art. 1165 B. W. de ontzegging van den eisch uitsprak als wanneer de eisch krachtens art. 1121 B. W. diende toegewezen;

2° dat de eerste Rechter heeft miskend dat bovenbedoelde te kortkoming aan de verplichtingen, opgelegd door de vergunningsakte een oneerlijke mededinging uitmaakt uit dewelke verplichting tot schadeloosstelling voortvloeit;

3° dat de beslissing der Rechtbank is gegrond op

een verwarring tusschen de clausulen die het machtiging verleenend openbaar bestuur, beletten zich te wenden tot de concurrerende diensten, en de verbintenissen die aan elk concessionnaris door de akte van vergunning worden opgelegd;

Overwegende ten aanzien van de eerste grief :

Dat appellante niet ten genoegen van rechte heeft bewezen dat het in art. 2 al. 3 van het bijzonder lastenkohier vervat verbod in haar voordeel werd bedongen en een voorwaarde is van een beding dat de Bestendige Deputatie voor de provincie Antwerpen heeft gemaakt;

Dat het gevoelen geuit door den Heer Gouverneur der provincie Antwerpen niets meer is dan een subjectieve meening die, hoe eerbiedwaardig ze ook is, toch op zich zelf geen bewijs uitmaakt;

Dat mitsdien de eerste grief niet gegrond is;

Overwegende met betrekking tot de tweede grief :

Dat naar luid art. 2 al. 3 van bovenbedoeld lastenkohier « bij het rijden naar de Stad geene reizigers meer mogen opstappen na Berchem (kerk) en komende uit de Stad mogen geene reizigers uitstappen dan te Berchem (kerk en verder » ;

Dat de overtreding van dit verbod een daad van niet gemachtigde exploitatie uitmaakt, daad die door de wet strafbaar is gesteld en krachtens art. 7 der wet van 21 Maart 1932 den overtreder o. m. verplicht tot schadeloosstelling der exploitanten die een machtiging bezitten indien deze door de overtreding schade geleden hebben;

Overwegende verder dat uit de voorgelegde bescheiden, blijkt en trouwens niet wordt betwist dat gedurende de zes maanden die den 7 Juli 1934, dagtekening van het inleidend exploit, voorafgaan, geïntimeerden reizigers hebben laten op of uitstappen in plaatsen waar zulks verboden is door de vergunningsakte;

Dat de overige ten processe bedoelde overtredingen niet in aanmerking komen daar de publieke vordering volgende uit gemelde overtredingen verjaard is naar luid art. 23 en 28 der wet van 17 April 1878;

Overwegende dat te vergeefs, om te ontsnappen aan de gevolgen van bedoelde wetsbepalingen, appellante aanvoert dat zij, in het inleidend exploit heeft verklaard dat haar eisch gegrond is, o. a. op eene daad van oneerlijke mededinging;

Dat immers elke vordering tot vergoeding van schade, veroorzaakt door een onrechtmatig feit, weze dit feit al dan niet door de wet strafbaar gesteld, op de bepalingen steunt van Boek III, titel IV, hoofdstuk II van het Burgerlijk Wetboek;

Dat appellante die, om het bovenoverwogene haar vordering niet kan gronden op een contractuele verbintenis, de schuldige handelingen die ten grondslag liggen van den eisch, niet kan omschrijven derwijze zij zich noch stilzwijgend, noch uitdrukkelijk beroept op een strafbepaling;

Overwegende dat, waar geïntimeerden de wet van 15 September 1924 inroepen en beweren dat de Openbare Besturen geen verbod mogen opleggen waardoor de mededinging wordt uitgeschakeld, dit middel, afgezien van de verkeerde interpretatie van hooger vermelde wet die het inhoudt, onge-

grond voorkomt, vermits bewuste wet is ingetrokken door de wet van 21 Maart 1932, en de exploitatie van de diensten waarvoor, krachtens de vroegere wetten, regelmatig machtiging werd verleend, naar luid art. II dier wet, mag voortgezet worden tegen de voorwaarden en binnen de grenzen voorzien bij de desbetreffende lastkohlere;

Overwegende dat, gelet op de gegevens der zaak, de niet verjaarde feiten waarop de eisch is gesteund, noodzakelijkerwijze schade aan appellante hebben veroorzaakt, dat die schade billijk kan geraamd worden op de hiernabepaalde som;

Om deze beweegredenen,

Het Hof, alle niet uitdrukkelijk toegewezen besluiten verwerpende, namelijk degene die strekt tot benoeming van drie scheidsrechters-verslaggevers,

Ontvangt het beroep, vernietigt het bestreden vonnis,

Veroordeelt geïntimeerden om aan appellante te betalen, de som van 2000 fr. als schadevergoeding wegens bovenaangehaalde feiten;

Verwijst ze in de op beide instantiën ontstane gerechtskosten.

216

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer. — 19 Januari 1938.

Voorzitter : M. Moreels.

Rechters : M.M. Hodum en Janssens.

Pleiter : Mrs Daeseleire en Schöller L.

I. ECHTSCHIEDING. — PROCEDURE. — TERMIJN VAN DAGVAARDING. — VOORWAARDEN DER NIETIGHEID.

II. ECHTSCHIEDING. — REDENEN. — ZIEKTE BESTAANDE VOOR HUWELIJK.

III. ECHTSCHIEDING. — BEWIJSMIDDELEN. — LICHAAMELIJK ONDERZOEK DOOR EEN GENEESHEER. — NIET OPLEGBAAR.

I. *De dagvaarding in zake echtscheiding moet de termijnen van het gemeen recht eerbiedigen. Indien een dagvaarding gegeven wordt voor een termijn korter dan den termijn door de wet voorzien, heeft dit enkel de nietigheid voor gevolg indien bewezen wordt dat verweerder door deze verkorting van termijn in zijne belangen geschaad werd.*

II. *Een ziekte-toestand van vóór het huwelijk kan geen reden tot echtscheiding zijn.*

III. *De Rechtbank is niet gerechtigd om tegen den wil in van den persoon waartegen het ingeroepen wordt, een lichamelijk geneeskundig onderzoek te bevelen in zake echtscheiding.*

Gezien de wet van 15 Juni 1935 art. 2, 34, 35, 37 en 41 ;

Gezien de stukken des gedings, namelijk het inleidend en geboekte exploit in dato van 16 September 1937, hieraangehecht;

Aangezien de rechtspleging regelmatig is;

Aangezien verweerder voorafgaandelijk de nietigheid van de rechtspleging opwerpt op grond van het feit dat slechts zeven dagen werden vrij gelaten tusschen de beteekening van het bevel tot ver-

schijning in verzoening en den datum gesteld voor de verzoening;

Aangezien dit middel van nietigheid niet hoeft weerhouden te worden, daar in zake echtscheiding de principen van het gemeen recht gevolgd worden voorwat de beteekening der rechtsplegingstukken betreft;

Aangezien het hier dienvolgens geen nietigheid betreft van openbare orde en verweerster anderzijds niet bewijst dat bij het dagen op een termijn van zeven dagen hare belangen geschaad werden, door dat als gevolg hiervan, zij zich in de onmogelijkheid zou hebben gevonden te verschijnen;

Voor wat de grond der zaak betreft.

Aangezien aanlegger zijn vraag steunt op het schromelijk beleedigende feit der verduiking door verweerster van beweerde constitutioneele en ongeneesbare ziekten, welke geslachtbetrekkingen en echtelijk samenleven onmogelijk maken;

Aangezien volgens het inleidend rekwest de aangeklaagde feiten dagteekenen van voor het huwelijk;

Aangezien zij dienvolgens geen oorzaak tot echtscheiding kunnen uitmaken (zie Piérard Bd. 1, bl. 338. Laurent Bd. 3, bl. 229-230. Vonnis Rechtbank Antwerpen in zake De Mayer t/ Cammerman, Rechtskundig Weekblad 1936-1937, 27 Nov. 1936);

Aangezien niet alleen de eisch maar ook nog het voorgesteld bewijsmiddel om den eisch te staven als niet ontvankelijk voorkomen;

Aangezien inderdaad aanlegger besluit « tot het aanstellen van een vrouwenarts met opdracht te bepalen of verweerster behept is met de ingeroepen lichaamsgebreken en ziekten »;

Aangezien dit bewijsmiddel, namelijk het lichamenlijk onderzoek, niet ontvankelijk blijkt in zake echtscheiding, naar de voorbereidende werken van het burgerlijk wetboek (zie de studie in zelfden zin van raadsheer Torsin in Belgique Judiciaire 1929, bl. 129 en volgende);

Aangezien weliswaar een arrest van 4 Januari 1928 (Journal des Tribunaux 1928-152) dusdanig onderzoek toeliet, doch, dat in casu aan te merken valt dat dit onderzoek door de vrouw zelf in hare besluiten was aangeboden;

Doch aangezien verweerster hier in hare besluiten zich tegen dergelijk onderzoek verklaart te verzetten;

Aangezien deze houding voor haar een recht uitmaakt en dienvolgens het deskundig onderzoek uitgesloten is; (zie in dezen zin, Répertoire Pratique de Droit Belge Bd. 3, Divorce 346: « Il est certain que l'on ne pourra pas contraindre un époux à se soumettre à ces investigations » Rechtbank Brussel 13 Juli 1895. Pand. Périod. 1897 n° 937 (die het aanstellen van drie dokters tot het nagaan van zekere lichaamsgebreken als « niet ontvankelijk » aanziet) zie nog Piérard Bd. 2, bl. 197 n° 568 (die bevestigt dat de rechtspraak het deskundig onderzoek als bewijsmiddel verwerpt in zake echtscheiding);

Dat ook moet weerhouden worden dat zelfs diegenen die het aangeboden bewijsmiddel als wettig aanschouwen, het eens zijn om te verklaren dat het

slechts in aanmerking komt onder voorbehoud van het eerbiedigen van de menschelijke vrijheid en van het menschelijk gevoel van eerbaarheid (zie Torsin, Belg. Jud. 1923, bl. 132: « Même chez ceux qui admettent sa légalité l'expertise ne peut avoir lieu que sous réserve du respect humain et de la liberté individuelle »);

Aangezien de eisch ten slotte nog gesteund is op de kwaadwillige verlating op 17 April 1936 van het echtelijk dak;

Aangezien nochtans aanlegger zelf in zijn inleidend rekwest verklaart, dat na de ontdekking door hem, bij de huwelijksvoltrekking, van het beweerd bedrog « hij het gezelschap van verweerster dulde » en « haar onderdak » verleende, om zijn eigen faam hoog te houden;

Aangezien het in deze omstandigheden opvalt dat de verlating niet als beleedigend voorkomt doch slechts het gevolg zal geweest zijn van een tekort aan genegenheid welke zij te onderstaan had vanwege aanlegger; dat overigens geen bewijs van kwaadwilligheid voorhanden ligt;

Om deze redenen:

De Rechtbank, gehoord in openbare zitting den heer Rutsaert, Substituut Prokureur des Konings, in zijn aansluitend advies, rechtdoende bij tegenspraak, verklaart de rechtspleging regelmatig. Verklaart aanlegger ontvankelijk doch ongegrond in zijnen eisch. Wijst hem dienvolgens af en veroordeelt hem in de kosten.

217

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

2e Kamer. — 21 April 1937.

Voorzitter: M. Loppens.

Rechters: M.M. Verreydt en Van Hal.

Pleiters: Mrs Clerens en De Tournay.

SCHENKING. — HERROEPING WEGENS NIET NALEVEN DER VOORWAARDEN. — FOUT VAN BEGUNSTIGDE.

Een actie tot herroeping van een schenking is niets anders dan de vordering tot ontbinding voorzien door artikel 1184 B. W. Zij is aan den schenker door de wet verleend, zoodra de lasten omuitgevoerd zijn gebleven, zonder onderscheid tusschen het geval wanneer zulks aan de schuld van den begiftigde te wijten is en het geval waarin zulks, integendeel, gebeurde ten gevolge van overmacht of toeval.

De Cuyper t/ De Cuyper.

Aangezien de vordering ingeleid door exploit van deurwaarder Albert Van den Eynde, in dato 19 October 1936, strekt tot herroeping wegens ondankbaarheid en niet vervulling der lasten, van de schenking gedaan door aanleggers aan verweerder van een eigendom met de meubels, gelegen te Hekelgem, Bleeregemstraat, 26, bij akte van notaris Wynants, verleden den 10 April 1928;

Aangezien de dagvaarding regelmatig ingeschreven is geweest, ten vierden kantore der grondpanden te Brussel, krachtens artikel 3 der wet van 16 Februari 1851;

Aangezien voormelde gifte luidens gezegde akte, aangegaan en aanvaard werd onder den last « dat in geval de gevers zich in geldnood zouden bevinden, de begiftigde zich verplichtte hen geldelijk te ondersteunen, om in hunne noodwendigheden te voorzien, maar enkel voor zooveel deze geldelijke ondersteuning de 5 t. h. der voorgescreven geschatte sommen (52.000 frank) niet zal te boven gaan »;

Aangezien aanleggers het bewijs hebben aangebracht dat zij zich in geldnood bevinden.

Dat inderdaad, bij vonnissen van 20 October 1928, betekend den 7 Februari 1929, van 5 Mei 1931, verweerder veroordeeld is geweest, door de Vrederichtbank van het kanton Assche, krachtens de beschikkingen van voormelde akte van 10 April 1928, om aan aanleggers te betalen de som van 2.500 frank;

Dat gezegde vonnissen bestatigen, dit van 20 October 1928, dat verweerder de vraag niet betwist en dit van 5 Mei 1931, dat verweerder, na lezing der akte van notaris Wynants, de vraag niet ernstig kan betwisten;

Aangezien aanleggers het bewijs nog aanbrengen dat hun geldnood nu nog verergerd is bij het ontnemen van hun klein pensioen, eenige steun die zij nog genoten door definitieve beslissing van de hogere Commissie van Ouderdomspensioenen, in dato van 11 October 1935;

Aangezien verweerder beweert in de volstrekte onmogelijkheid te verkeerren voormelde uitkeering van 2.500 fr. in geldspeciën aan aanleggers te verstrekken, wegens zijn zware familielasten en het voorzien in het onderhoud van zijne ziekelijke echtgenoot en zijne vier minderjarige kinderen, waarvan het oudste gebrekkig is;

Aangezien, al waren deze beweringen van onmacht bewezen, wat door aanleggers betwist wordt, zij geen hinderpaal zouden uitmaken aan de toepassing van artikel 953 van het B. W.;

Dat inderdaad de actie tot herroeping, welke niets anders is dan de vordering tot ontbinding van artikel 1184 (Laurent, t. 27, n° 318), aan den schenker door de wet verleend is zoodra de lasten onuitgevoerd zijn gebleven, zonder onderscheid tusschen het geval waarin zulks aan de schuld van den begiftigde en datgene waarin zulks niet aan diens toedoen, maar wel aan toeval of overmacht te wijten is (Cass. fr. 19 oct. 1897; D. P. 1897-I-576; nota artikel 1184; Laurent T. 12, n°s 506, 588, 589);

Aangezien de wil van de schenkers, welke den grondslag van de schenking vormt, niet nageleefd is geworden; dat deze wil ongetwijfeld was, van den last te bedingen om uitgevoerd te worden zooals in het contract voorzien, dat dit voornemen onbetwistbaar blijkt uit de twee vorderingen kort na de schenking ingediend en hierboven vermeld;

Aangezien verweerder's aanbod, van aanleggers in zijn huis, hun onderkomen te verschaffen en in natura in hun levensonderhoud te voorzien, van de hand dient gewezen te worden;

Dat inderdaad, de sedert jaren tusschen partijen bestaande oneenigheid, vreezen doet dat het aan-

geboden levensonderhoud in natura ijdel zou wezen en het gemeenschappelijke leven voor de aanleggers voortaan ondraaglijk;

Aangezien de vraag tot herroeping, wegens niet vervulling der lasten dus gegrond is, en dat het dienvolgens overbodig is na te gaan of zij dient aanvaard te worden, wegens ondankbaarheid;

Aangezien wat de vruchten aangaat, aanleggers hunne vraag beperkt hebben tot het terugkeeren ervan, te rekenen van den dag der dagvaarding, zonder verder hun bedrag te bepalen;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank,

Gelet op artikel 4 der wet van 15 Juni 1935;

Vonnis wijzende op tegenspraak;

Zegt de vraag gegrond;

Dientengevolge, vernietigt wegens niet vervulling van de lasten waaronder zij gedaan werd, de schenking gedaan door aanleggers aan verweerder, bij akte verleden voor notaris Wynants, te Opwyck, op 10 April 1928, overgeschreven op het vierde hypotheekkantoor te Brussel, den 27 April 1928, boek 1612, nummer 10, met ambtshalve inschrijving boek 352, nummer 86;

Zegt dat de geschonken goederen zoowel roerend als onroerend terug zullen keeren in handen van aanleggers in den staat waarin verweerder die verkreeg, de onroerende goederen vrij van lasten en alle grondpandelijke verplichtingen;

Zegt dat de waarde van de ontbrekende roerende goederen door verweerder aan aanleggers zal gestort worden, volgens de schatting door partijen aangenomen in akte van 10 April 1928;

Zegt in rechte dat verweerder tot de teruggave der vruchten zal gehouden zijn, te rekenen van den dag der dagvaarding;

Zegt dat alle mogelijke erfdiensbaarheden, grondpandelijke verplichtingen, voorrechten of andere rechten verkocht of toegestaan op die goederen, na het verlijden van voormelde akte van schenking nietig zijn, dat de bevoegde hypotheekbewaarder gehouden zal zijn bij het beteekenen van het tegenwoordig vonnis of bij het overhandigen der uitgifte ervan, en mitsgaders der wettelijke waarborgen, alle inschrijvingen te schrappen, die gebeurlijk door verweerder op die goederen werden genomen, en die overschrijving op zijn registers van de akte van voornoemde schenking door te halen;

Beveelt dat het vonnis in zijn geheel zal overgeschreven worden in de daartoe dienende registers bij den bewaarder van de grondpandelijke akten, op de uitgifte van gezegd vonnis en na de wettelijke verrechtvaardiging;

Veroordeelt verweerder tot de kosten tot heden geschat op de som van 843,25 fr., voor Mr Cailliau, en op de som van 650 fr. voor Mr Cox;

Zegt dat er geen gronden bestaan tot het uitvoerbaar verklaren van het vonnis, niettegenstaande alle verhaal en zonder borgtocht;

Verleent akte aan aanleggers dat zij het geding beramen op de som van 15.000 fr., uitsluitend om te voldoen aan de wetten der bevoegdheid en den aanleg en dit in ieder zijner onderdeelen.

218

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

31 Januari 1938.

Pleiters : Mrs Van de Vorst, Van Kesbeeck en Mahieu.

ADVOCAAT. — VERANTWOORDELIJKHEID. — SOMMEN ONTVANGEN VAN VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ VAN EEN AANSPRAKELIJK PERSOON. — GEEN VERHAAL VAN DE DERDE SCHULDEISCHERS VAN DEZEN LAATSTEN. VERZEKERINGEN. — RECHT VAN SLACHTOFER VAN ONGEVAL TEN OVERSTAAN VAN DE VERZEKERAAR VAN DEN DADER.

De advocaat van een voor een ongeval verantwoordelijk persoon, die van den verzekeraar van dezen persoon bedragen ontvangt ten titel van vergoeding wegens burgerlijke aansprakelijkheid, met de opmerking dat de gelden moeten dienen voor de slachtoffers van het ongeval, doch die de bedragen rechtstreeks overmaakt aan zijn cliënt, kan door de slachtoffers niet verantwoordelijk gesteld worden wanneer deze cliënt onvermogen wordt. Het slachtoffer kan evenmin de verzekeringsmaatschappij verantwoordelijk stellen voor de door haar reeds aan haar verzekerde of diens raadsman betaalde bedragen, vermits in de verzekering tegen de verantwoordelijkheid door ongevallen veroorzaakt, de contracteerende partijen moeten aanzien worden als uitsluitend ten hunnen behoeve te hebben bedongen, derwijze dat behoudens uitdrukkelijk beding van het tegendeel er geen overeenkomst ten voordeele van derden in den zin van artikel 1122 B. W. door de slachtoffers kan ingeroepen worden.

Jos. Wyns t/ Mr X.

Aangezien Wyns, bij geregistreerde dagvaarding van 20 November 1936, van beide verweerders betaling vordert van een som van 47.000 frank;

FEITEN :

Aangezien het zoontje van eischer, op 26 Januari 1931, slachtoffer geweest is van een ongeval;

Aangezien Geens, de dader van dit ongeval, bij eindarrest van het Hof van Beroep te Brussel, d.d. 25 Februari 1935, veroordeeld werd om eischer te betalen een som van circa 111.782 fr., ten titel van schadevergoeding;

Aangezien Geens bij de N. V. L'Urbaine verzekerd was tegen ongevallen veroorzaakt aan derden tot een bedrag van 100.000 frank;

Aangezien de Correctionele Rechtbank van Mechelen, reeds bij vonnis van 14 April 1932, de verantwoordelijkheid van Geens had vastgesteld en hem veroordeeld had tot de betaling aan eischer van een provisionele schadevergoeding van 53.000 frank;

Aangezien die som, den 30 Juni 1932, door de N. V. L'Urbaine, ter ontlasting van Geens, aan eischer werd uitbetaald;

Aangezien de N. V. L'Urbaine, na aftrok van de door haar reeds gedane onkosten, het saldo van den waarborg, hetzij 43.458,50 fr., op 13 Februari 1934 aan den eersten verweerder, raadsman van Geens, uitbetaalde met opdracht de gelden onder

zich te houden om de schadevergoeding aan de slachtoffers uit te betalen;

Aangezien de eerste verweerder, zonder den uitslag van het rechtsgeding af te wachten, het saldo van den waarborg aan Geens overhandigde;

Aangezien de eischer, na het eindarrest van het Hof van Beroep, vruchteloos gepoogd heeft Geens te doen betalen; dat laatstgenoemde volkomen onvermogen geworden, den 17 April 1937, failliet verklaard werd;

Aangezien, intusschen, op 20 November 1936, de eischer de beide verweerders liet dagvaarden om betaling van het saldo van den waarborg te bekomen;

Aangezien den eisch van Wyns moet steunen, hetzij op een contractueele, hetzij op een delictueele verantwoordelijkheid;

Over de door de tweede verweester ingeroepen niet ontvankelijkheid van den eisch gegrond op artikel 1166 van het Burgerlijk Wetboek :

Aangezien, krachtens artikel 1166, de schuldeischers de rechten en vorderingen van hun schuldenaars mogen uitoefenen;

Aangezien Wyns, schuldeischer van Geens, geen rechten meer te doen gelden heeft tegenover de N. V. L'Urbaine, welke Geens volledig afbetaald heeft;

Aangezien de eisch van Wyns niet steunt op artikel 1166 van het Burgerlijk Wetboek, waarvan hij overigens niets eens de bepalingen van inroept;

Wat de contractueele verantwoordelijkheid betreft :

A. De verzekeringsovereenkomst :

Aangezien de verzekering gesloten werd tusschen de N. V. L'Urbaine en Geens, den eischer aan die overeenkomst vreemd is gebleven;

Aangezien in de verzekeringen tegen de verantwoordelijkheid voor ongevallen veroorzaakt aan derden, de contracteerende partijen moeten aanzien worden als uitsluitend ten hunnen behoeve te hebben bedongen, derwijze dat, behoudens uitdrukkelijk beding van het tegendeel, er geen beding ten voordeele van derden, in den zin aangeduid in art. 1122 van het Burgerlijk Wetboek, door de slachtoffers kan ingeroepen worden (Luik, 30 Sept. 1930, Pas. II-174 ; Gent, 26 Oct. 1932 ; Revue Drt. Pén. 1933, bl. 8 ; Brussel, 31 Jan. 1934, Pas. III-103 en Hof van Beroep, 7 Nov. 1936, Pas. II-138 ; Van Eeckhout, Assurance Terrestres n° 155 ; Répert. prat. Droit belge V° Assurance terrestres n° 130) ;

Aangezien er in de verzekeringsovereenkomst van Geens geen enkel beding voorkomt dat aan gebeurlijke slachtoffers rechten toekent;

Aangezien het niet blijkt uit de bescheiden en gegevens van de zaak dat de N. V. L'Urbaine ooit met eischer eenige verbintenis aangegaan heeft;

B. Lastgeving :

Aangezien de N. V. L'Urbaine vermoedelijk ingezien heeft dat de waarborg van 100.000 frank onvoldoende zou geweest zijn om de verantwoordelijkheid van Geens te dekken; dat zij reeds, in Augustus 1932, aan den eersten verweerder mede-

deelde dat zij bereid was het saldo van den waarborg te storten om aan hem alleen — eersten verweerder — de verdediging van de belangen van Geens over te laten; dat dit voorstel meermaals herhaald werd en de N. V. L'Urbaine, zelfs aan Geens bij aangeteekenden brief, het aanbod deed hem het bedrag uit te betalen;

Aangezien de N. V. L'Urbaine eerst op 13 Februari 1934, een formulier van kwittantie, met vermelding van haar volledige ontlasting en de betaling van het bedrag van het saldo, aan den eersten verweerder overmaakte om ze te laten onderteekenen door Geens, tevens met de belofte, onmiddellijk, na ontvangst van de onderteekende kwijting, het bedrag op postcheck te storten, en, meteen aan denzelfden eersten verweerder deed opmerken dat hij het geld onder zich moest houden om de door de rechtbank toe te kennen vergoedingen aan de slachtoffers uit te betalen;

Aangezien niets, in de omstandigheden van de zaak, laat veronderstellen dat de tweede verweerder, de N. V. L'Urbaine, door het geven van deze opdracht aan den eersten verweerder, het inzicht gehad heeft een verbintenis met eischer aan te gaan of eenige verantwoordelijkheid op zich te nemen;

Aangezien het aldus te verklaren is dat de N. V. L'Urbaine aan den raadsman van Geens de storing deed buiten het weten en zonder de toestemming van den eischer;

Aangezien de tweede verweerder ongetwijfeld heeft willen beletten dat het saldo van den waarborg tot andere doeleinden dan die voorzien in de verzekeringsovereenkomst gebruikt werd;

Aangezien de opdracht gegeven door de N. V. L'Urbaine aan den eersten verweerder onbekend was aan eischer ten opzichte van dezen laatste trouwens een «res inter alios acta» was en hem dus noch voordeel, noch nadeel kon brengen;

Aangezien weliswaar, bij schrijven d.d. 1 Juni 1935, de bestuurder van de N. V. L'Urbaine aan eischer liet weten — vermoedelijk als antwoord op een brief waarbij eischer betaling van het saldo van den waarborg had gevraagd — dat de verzekeringsmaatschappij het bedrag van het saldo aan advocaat X. had afgegeven en hij, eischer, zich tot laatstgenoemde moest wenden;

Aangezien dit schrijven nochtans niet bewijst dat de N. V. L'Urbaine zich verbonden had tegenover eischer omtrent de uitkeering van den waarborg, in welk geval zij aansprakelijk kon gesteld worden wegens de niet uitvoering van een door haar aangegane verbintenis;

Aangezien, zoo het klaar is dat eischer geen contractuele verbintenis tegen de N. V. L'Urbaine kan invoeren, deze maatschappij daarentegen den eersten verweerder zou kunnen verantwoordelijk stellen voor het niet-naleven van de lastgeving die hem, bij hoogervermelden brief van 13 Februari 1934 opgedragen werd en welke lastgeving hij ook stilzwijgend althans aangenomen heeft;

Aangezien de eerste verweerder beweert dat, in haar onderhandelingen de N. V. L'Urbaine het voorstel gedaan had het saldo van den waarborg

aan Geens af te geven — wat inderdaad waar is — en dat hij daarom den brief van 13 Februari 1934 geïnterpreteerd heeft in den zin dat Geens moest aangemaand worden de gelden onder zich te houden om de schadevergoeding te kunnen uitbetalen;

Aangezien bewuste lastgeving van de N. V. L'Urbaine tegen haar evenwel niet kan ingeroepen worden, daar eischer vreemd gebleven is aan die overeenkomst en het moet aangenomen worden dat de N. V. L'Urbaine geen verbintenis tegenover eischer heeft willen aangaan; waaruit volgt dat de lasthebber al evenmin kan gehouden worden als de lastgeefster jegens eischer daar de lasthebber slechts de vertegenwoordiger is van de lastgeefster en de fouten gepleegd door den lasthebber in de uitvoering van de lastgeving ook aan de lastgeefster moeten aangerekend worden;

Aangezien de verantwoordelijkheid van beide verweerders dus niet voortvloeit uit contractuele overeenkomsten;

Wat de delictuele verantwoordelijkheid betreft :

Aangezien de N. V. L'Urbaine het recht had, volgens de verzekeringsovereenkomst, de vergoeding te regelen met den verzekerde Geens; dat eischer tegen haar geen rechten had te doen gelden;

Aangezien de eischer geen bevoorrechte schuldvordering bezat tegen Geens op de vergoedingen die door de N. V. L'Urbaine aan Geens verschuldigd waren;

Aangezien de schuldvordering van eischer, vóór de uitspraak van het eindarrest door het Hof van Beroep, noch vaststaande noch opeischbaar was;

Aangezien dienvolgens artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek niet toepasselijk is op de N. V. L'Urbaine;

Aangezien, wat de eerste verweerder betreft, de door eischer tegen hem aangevoerde delictuele verantwoordelijkheid uitsluitend zou voortvloeien uit het niet uitvoeren van de lastgeving, zooals hem die door de tweede verweerder opgedragen was;

Aangezien bedoelde niet-uitvoering niet als delictuele fout kan aangenomen worden, omdat hierdoor, in strijd met artikel 1165 van het Burgerlijk Wetboek, zou vastgesteld worden dat de lastgeving, waaraan de eischer vreemd gebleven is, een rechtsverband tusschen hem en de contracteerende partijen zou doen ontstaan hebben, zoodat het aannemen van de delictuele verantwoordelijkheid, met uitsluiting van de contractuele, een tegenstrijdigheid zou uitmaken en als gevolg zou hebben, langs een omweg, de uitgesloten contractuele fout als delictuele te doen gelden;

Aangezien het onmogelijk schijnt de verantwoordelijkheid van den eersten verweerder aan te nemen en niet tegelijkertijd die van de tweede verweerder, daar de eerste verweerder slechts de vertegenwoordiger is van de tweede verweerder;

Aangezien het derhalve zonder belang is na te gaan of het onvermogen van Geens al dan niet bestond op het oogenblik der uitspraak van het arrest van het Hof van Beroep en, al evenmin, in welke mate de verweerder tot de betaling van de schuld-

vordering van eischer zouden kunnen gehouden zijn, terwijl, in de overgelegde bescheiden, het bewijs niet te vinden is dat eischer deze schuldvordering in het faillissement Geens heeft ingediend en op een bepaald dividend zou kunnen rekenen;

Aangezien, de bepalingen van artikelen 2 en 41 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, verklaart den eisch ontvankelijk doch niet gegrond;

Verwijst den eischer in de kosten.

219

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 14 Januari 1938.

Voorzitter : M. Mehauden.

O. M. : M. Simons.

Pleiter : Mr De Keyser.

STRAFRECHT. — ONDERHOUD VAN BIJZIT. — KLACHT NEERGELEGD ENKEL MET HET OOG OP ECHTSCHIEDING. — GEVOLG.

Een klacht wegens onderhoud van bijzit in de echtelijke woonst die ingediend niet om zedelijke beweegredenen, maar enkel met het doel een argument te vinden in een geding in echtscheiding beantwoordt niet aan het doel voorgeschreven door art. 390 van het Wetboek van Strafrecht. Een klacht in dergelijke voorwaarden neergelegd kan de veroordeeling van den betichte niet voor gevolg hebben.

Aangezien de veranderingen in de houding van klaagster terzake genoegzaam aanduiden, dat het haar niet om zedelijke beweegredenen ging maar dat haar aanklacht enkel een taktiek was tot verbeteren van haren toestand in een eventueel geding in echtscheiding hetzij van haren man tegen haar hetzij van haar tegen haren man of tot het uitoefenen van een drukking op den wil van betichte;

Dat de primaire afbakeningen waarvan in pleitnota gewaagd wordt dit karakter van tactiek bij het nederleggen der klacht met duidelijkheid ten blijke lieten komen;

Aangezien de klacht dus voorkomt als hebbende eene onzedelijke oorzaak en niet met het door artikel 390 van het S. W. B. voorgeschreven werkelijk strookt;

Om deze beweegredenen,

Rechtdoende bij tegenspraak, spreekt de Rechtbank den betichte vrij en stelt hem buiten vervolging zonder kosten;

En aangezien ten gevolge van deze vrijspraak de boetstraffelijke rechtbank ophoudt bevoegd te zijn om over den eisch der burgerlijke partij te beslissen, verklaart de Rechtbank zich onbevoegd te kennen van den eisch der burgerlijke partij.

220

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

19 October 1937.

Voorzitter : M. Verschuren.

Rechters : MM. Verbeke en Desmedt.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs Stals (Gent) en Deroubaix (Brussel).

NAAMLooZE VENNOOTSCHAPPEN. — SCHULDEISCHERS. — ART. 190. — RECHT OM DE GELDSTORTINGEN DOOR AANDEELHOUDERS TE DOEN BEVELEN. — UITGESTREKTHEID.

Indien overeenkomstig art. 190 van de samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen de schuldeischers eener vennootschap gerechtigd zijn bij vonnis te doen bevelen dat de geldstortingen in de statuten voorzien en die noodzakelijk zijn ter bewaring van hun rechten, zouden plaats hebben, strekt echter hun recht niet verder dan het maatschappelijk verdrag, dus niet verder dan dat van hun schuldenaar, de vennootschap.

Van Poucke en Cten t/ Algemeene Hypotheekkas

Aangezien de vraag strekt ten einde : gedaagde, voor recht te hooren zeggen, voor de redenen in de dagvaarding uiteengezet, dat hij zal gehouden zijn de eischbare stortingen van kapitaal te doen binnen komen; bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg;

Eisch geschat op meer dan 12.500 frank om te voldoen aan de wetten op bevoegdheid en aanleg.

Aangezien de rechtsvordering steunt op art. 190 (voorheen art. 165) van de samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen (K. B. 30 Nov. 1935), krachtens welke beschikking «in alle de vennootschappen, de schuldeischers door het gerecht mogen doen bevelen dat de geldstortingen die in de statuten zijn voorzien en die noodzakelijk zijn ter bewaring van hunne rechten, zouden plaats hebben»;

Aangezien de hoedanigheid van schuldeischer in hoofde van de aanleggers niet wordt betwist;

dat de verweerster alleen aanvoert dat de eisch ongegrond is in den vorm waarin hij gesteld is;

dat aanleggers art. 7 der statuten inroepen «Les 80% à payer seront versés aux époques que le conseil d'administration déterminera. Cependant, les appels ne pourront dépasser un dixième par an», om daaruit, ten onrechte, af te leiden dat, gezien er sinds de stichting, in Mei 1933, geen enkel tiende meer opgeroepen of gestort werd, er voor het oogmerk alleszins vier tienden eischbaar zijn;

Aangezien het door gedaagde geopperde bezwaar onbetwistbaar gegrond is;

dat, inderdaad, het maatschappelijk verdrag voorziet op welke wijze en in welke mate het door de aandeelhouders onderschreven kapitaal kan ingevorderd worden; dat, namelijk art. 7 der standregelen de bijstortingen beperkt tot 1/10e per jaar;

Aangezien de rechten van de derden-schuldeischers niet verder strekken als deze van hun

schuldenaar, de vennootschap (Les Nouvelles, Droit com. D. III, bl. 478, Nr 3366; Resteau, Traité des soc. anonymes, D. II, bl. 21, Nr 772; Gent, 13 Juli 1904, Rev. prat. soc. 1905, bl. 7);

Aangezien de termen van art. 7 zoo klaar als uitdrukkelijk zijn wat betreft het bedrag der bijstortingen: «Les appels ne pourront dépasser un dixième par an», wat onbetwistbaar beteekent dat, zoo het de beheerders vrij staat het oogenblik te kiezen waarop de aandeelhouders zullen verplicht worden het bedrag hunner inschrijving te storten, het hun, nochtans verboden is per jaar meer te vorderen dan 1/10e van het nog te volstorten kapitaal;

dat aannemende zelfs, bij loutere veronderstelling, het standpunt van de aanleggers, dat er twijfel zou bestaan omtrent den zin van de hierboven aangehaalde statutaire bepaling, dan zou deze twijfel in het voordeel van den schuldenaar en tegen den schuldeischer moeten opgelost worden (B. W. art. 1162), in het onderhavig geval zijnde de vennootschap de schuldeischeres, terwijl de aandeelhouders de schuldenaars zijn in wiens belang bedoeld artikel in de standregelen werd opgenomen;

Aangezien de derden-schuldeischers zich ten onrechte zouden beklagen over de beperking door de standregelen aan hun rechten gebracht, bij het invorderen van het onderschreven kapitaal, daar ze, alvorens te handelen met de vennootschap, geweten hebben, door de inzage van de stichtingsakte, op welke wijze en in welke mate, de aandeelhouders verbonden waren jegens de vennootschap (Resteau, D. II, bl. 21, Nr 772);

Aangezien er volgt uit wat voorafgaat dat de aanleggers slechts gerechtigd zijn te doen bevelen door de rechtbank dat de storting, in de statuten voorzien, en die voor het maatschappelijk dienstjaar 1937, een tiende bedraagt, zou plaats hebben;

Wat de kosten betreft:

Aangezien de eisch strekkende tot verwijzing van verweerster in de kosten, gegrond is;

dat het niet-opvorderen door de beheerders van de schuldvordering van de vennootschap op de aandeelhouders, na de beteekening, op 5 Juni 1936, van het vonnis dezer rechtbank d.d. 7 April 1936, waarbij de vennootschap tot aanzienlijke betalingen jegens de aanleggers veroordeeld werd, niet te verantwoorden is;

dat, inderdaad, spijs het beroep door de vennootschap aangeteekend tegen voormeld vonnis, het de elementaire plicht was van een vooruitziend beheerder onverwijld de fondsen in te vorderen die de vennootschap moesten in staat stellen, bij gebeurlijke afwijzing van het beroep, de maatschappelijke verbintenissen na te leven;

dat, verre van aldus te handelen, de beheerders, zelfs na dat het Hof van Beroep te Gent, in d° 13 Maart 1937, het beroep van verweerster had afgewezen, het nog niet noodig gevonden hebben de aandeelhouders een bijstorting op te leggen, met als gevolg dat de aanleggers het slachtoffer zijn van de kwade wil of de schuldige nalatigheid van de beheerders en verplicht waren art. 190 van de

wet op de vennootschappen in te roepen en voor de rechtbank een vonnis te verzoeken waarbij bevel tot betaling zou gegeven worden;

dat, in die omstandigheden, het maar billijk is dat de vennootschap de kosten dezer rechtsvordering zou dragen;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, zegt voor recht dat de verweerster gehouden is van de aandeelhouders een bijstorting te eischen van een tiende van het niet volgestorte kapitaal voor het maatschappelijk dienstjaar 1937; wijst het meerdere van den eisch af; veroordeelt de verweerster tot de kosten;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

WETGEVING

WET van 2 April 1938 betreffende de tijdelijke herziening en de verbreking van handelshuurovereenkomsten.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. De verminderingen van den huurprijs van hoofdzakelijk voor handelsgebruik bestemde vaste goederen of gedeelten van vaste goederen die, op den grondslag van artikel 2 van de wet van 31 December 1936, werden toegestaan, hetzij door een rechtstreekse overeenkomst tusschen de partijen, hetzij door verzoening vóór den vrederechter, hetzij door een vonnis, blijven hun volle uitwerking behouden tot 1 Juni 1938.

Art. 2. De huurder of de onderhuurder van een hoofdzakelijk voor handelsgebruik bestemd vast goed of gedeelte van vast goed, waarvan de huurovereenkomst, vóór 1 Januari 1934 werd afgesloten, verlengd, gewijzigd of, zelfs tegen andere voorwaarden, vernieuwd en die, bij toepassing van artikel 2 van de wet van 31 December 1936, een vermindering van den huurprijs heeft bekomen, kan het behoud van die vermindering aanvragen.

De rechter doet uitspraak naar billijkheid; hij kan of wel de vermindering behouden, of wel den huurprijs aanpassen aan de huidige economische omstandigheden.

Art. 3. De bij artikel 2 voorziene aanvraag moet, op straffe van niet ontvankelijkheid, worden ingediend binnen dertig dagen na het in werking treden van deze wet, overeenkomstig de voorwaarden en met inachtneming van de formaliteiten die voorzien zijn bij de wet van 5 Augustus 1933, gewijzigd en aangevuld bij de koninklijke besluiten van 18 Maart 1935 en van 9 Maart 1936 en bij de wet van 31 December 1936.

Art. 4. De beslissing van den rechter kan enkel toepasselijk zijn op de huurovereenkomsten die betrekking hebben op het tijdperk gaande van 1 Juni 1938 tot 1 Juni 1939.

Art. 5. Deze wet treedt in werking op den dag van haar bekendmaking.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het *Staatsblad* bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 2 April 1938.

NECROLOGIE

Mr. ROBERT VAN REETH

Wanneer wij zoo onverwacht het bericht vernamen van zijn plotseling verscheiden, kwam ons het vers uit Frederik Van Eeden's « Lioba » te binnen

Zoo wordt de sterkste man als glas gebroken door den dood.

Nooit was de pijnlijke waarheid van dit vers dieper aan te voelen dan bij het overlijden van Mr. Robert Van Reeth. Hij was in de hoogere beteekenis van het woord de sterke man. Geestelijk sterk door een ongeëvenaarde juridische kennis, moreel sterk door een onkreukbare eerlijkheid en vooral sterk door een heftig en strijd lustig temperament. Hij was het gedroomd type van den advocaat. De advocatuur nam uitsluitend heel zijn tijd in beslag en nooit heeft hij er aan gedacht zich met iets anders bezig te houden dan met het behandelen zijner zaken. Hij gaf er al zijn tijd aan, al zijn kennis en al zijn wilskracht. Wanneer hij eenmaal overtuigd was van het goed recht eener stelling gaf hij zich heelemaal, met hart en ziel, aan de verdediging ervan; en hij deed het steeds met aanwending van den schat zijner uitgebreide onderzinking, van een juridischen geest waarvan de vlijmende scherpte niet te evenaren was en van een hooggestemde en overtuigende welsprekendheid, die heel zijn wezen vervoerde.

Er was geen groter werker dan Mr. Robert Van Reeth die zich alle vrijheid en alle ontspanning ontzegde om uitsluitend op te gaan in zijn juridische studies en in de behandeling der hem toevertrouwde zaken. Zeer waarschijnlijk heeft hij te veel van zichzelf gevergd en ook het krachtigste gestel blijkt niet bestand tegen een zoo voortdurende spanning.

Hij is gevallen midden in zijn werk. Zijn hoogstaand leven blijft het voorbeeld van de opperste deugden der advocatuur zooals ze slechts zelden in één enkel wezen op zoo volmaakte wijze vereenigd zijn.

Het Rechtskundig Weekblad zal hem blijvend gedenken.

De Redactie.

BALIELEVEN

VLAAMSCH E CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Vergadering van Vrijdag, 1 April 1938

Bij den aanvang van het huidige rechterlijk jaar nam de Vlaamsche Conferentie het initiatief — en dit vooral, het weze gezegd, onder den drang zelf van talrijke jongere Confraters-stagisten — een Welsprekendheidsprijskamp in te richten in den schoot der Conferentie.

Er werd een reglement gemaakt, een jury samengesteld, en weldra kwamen talrijke toetredingen binnen.

Welsprekendheid, vorm en inhoud van een te behandelen juridisch onderwerp vormen de hoofdcriteria ter beoordeeling der spreekbeurten.

Als eerste sprekers traden nu op, en dit onder grooten bijval en voor een talrijk opgekomen vergadering: MM. K. Van Baarle en M. Langohr.

De eerste handelde over: « De omvang en de uitoefening van het recht van in de plaatsstelling toegekend aan den verzekeraar. »

De tweede koos als onderwerp: « Pro adulterinis ».

Het ligt niet in mijn bedoeling een verslag te maken over den inhoud dezer beide onderwerpen; wijl waarschijnlijk reeds in een der eerstvolgende nummers van het Rechtskundig Weekblad beide onderwerpen zullen gepubliceerd worden.

Het is ook mijn taak niet eenige beoordeelingen te vellen over deze spreekbeurten. De aangestelde jury zal ten gepasten tijde bij het einde van dezen eersten cyclus van voordrachten zich over de waarde van deze voordrachten uitspreken.

Enkel weze gezegd, dat de vergadering werkelijk unaniem en op enthousiaste wijze uiting gaf aan hare voldoening en lof over de twee gehouden spreekbeurten.

Wat met deze eerste welsprekendheidsprijskamp werd ingezet is van het grootste belang, niet enkel voor den bloei der Conferentie, maar voor de Vlaamsche Rechtswetenschap zelve.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — N° 13. — 26 Maart 1938. — Prof. Mr. J. M. van Bemmelen: De strafwetgever tegenover de onwaarheid. (II, slot). — 14. — Mr. A. J. Marx: Modern Procesrecht. — Mr. W. van der Grinten: Het tenietgaan van een recht op een merk.

DE GEMEENTE. — N° 3. — Technisch Bureau. — De Verfraaiing van Groot-Brussel. — Toelagen van het departement van Volksgezondheid. — Raadplegingen. — Wetgeving. Rechtsleer. Rechtspraak. — Rechtskundige en Technische Studiecommissie.

ECONOMISCHE TIJDINGEN. — N° 6. — 25 Maart 1938. — De Evolutie der Belgische Bierbrouwerij, door Lic. H. Peumans. — De verantwoordelijkheid van den werkgever, door Dr. L. L.